

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za pol leta 13.—
za četrt 6.50
za en mesec 2.20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V upravnistvu:

Za celo leto naprej . . . K 22.40
za pol leta 11.20
za četrt 5.60
za en mesec 1.90
Za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENEČ

Inserati:

Enostopna petivtrata (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 v
za trikrat 10 v
za več ko trikrat . . . 9 v

V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvtrata
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6.
Sprejema naročnine, inserate in reklamacije. —
Upraviškega telefona št. 188. —

Današnja številka obsega 6 strani.

Plojeva retirada.

Dolgo je molčal! Dne 19. marca je bil že objavljen komunike o seji »Zveze južnih Slavena« v vseh nemških listih, v vseh hrvaških listih in v »Slov. Narodu«. Prišli so naši članki, ki so vzbudili veliko senzacijo na celim slovanskem jugu. Razburjenje je bilo veliko radi komunikeja »Zveze južnih Slavena«, ki je bil črno na belem objavljen v vseh listih, telefon je stopil v akcijo, telegrami so švigali — Ploj je pa še vedno molčal, a končno, ko je prišel v velike škrpice in ko mu je tekla voda v grlo, si nikakor ni vedel drugače pomagati, da je hofrat pojedel svoje lastno dete. Komunikeja ni več! Hofrat Ploj ga slovesno preklicuje. Po dolgem semtertija nam je poslal sledeči popravek:

»Cenjeno uredništvo!

Z ozirom na članke »Mučno presenečenje« in »Izdano Slovenstvo« v Vašem listu od 21. oziroma 24. marca zahtevam sklicujoč se na § 19 tiskovnega zakona, da prinese sledeči popravek:

Ni res, da sem jaz o seji »Zveze južnih Slavena« dne 18. t. m. izdal poseben komunike;

ni res, da se je o tej seji od strani Zveze vohče izdal komunike; ni res, da je Zveza v tej seji sklepala o taktičnem postopanju proti vladnem predlogu glede laške pravne fakultete.

Res je sicer, da je v tej seji član Zveze predlagal, da se Zveza naj bavi s vprašanjem taktičnega postopanja v navedeni zadevi;

res pa je, da ni prišlo do nobene debate in do nobenega sklepa, ker sem jaz kot predsednik kluba takoj izjavil, da obvelja v tej zadevi sklep Narodne zveze iz zadnjega polletja in da ta sklep veže Zvezo južnih Slavena toliko časa, dokler se ta sklep ne spremeni ali razveljavi.

To moje stališče se je odobrilo in s tem je bila ta zadeva končana brez debate in brez sklepa. Z odličnim spoštovanjem

Dr. Ploj,

načelnik Zveze južnih Slavena.

Gradec, 26. marca 1910.

Mi smo ponosni na to, da smo prisilili hofrata, da je moral retirirati na celi črti in prekliti to, kar je bilo razglašeno v vseh listih. Sedaj pa vprašamo: Kam pridemo, ako je treba toliko napora, da se privede vodstvo »Zveze južnih Slavena«, da se drži soglasnega sklepa »Narodne zveze«? To, kar se je dogodilo 18. in 19. marca, se lahko ponavlja vsak hip v katerikoli važni stvari. Takih razmer jugoslovanske javnosti prenašati ne more! Tu je treba ustvariti jasnost, sicer ima dobiček samo naš narodni nasprotnik in pa vlada, ki je v precejšnjem stiku s hofrat Plojem. Zadnja beseda v tej zadevi še ni izpregovorjena. Povedati se mora še, kako je prišel komunike v liste in zakaj Ploj komunikeja ni takoj popravil. Da ni bilo »Slovenca«, bi ta komunike v javnosti in napram vladi veljal. »Slovenec« je s svojim odločnim nastopom zopet pokazal, kje je resna volja, odločno in brez zahrbtnosti se boriti za slovensko vseučilišče!

Dr. Susteršič v Mariboru.

O sijajnem govoru dr. Iv. Šusteršiča na velikanskem shodu »Slovenske Kmečke Zveze« v veliki dvorani mariborskega »Narodnega doma« smo danes prejeli podrobna poročila:

Dr. Susteršič je izvajal:

Položaj na Dunaju je skrajno kritičen.

V predvelikonočnem zasedanju se je vlada prepričala, da nima zanesljive večine, na katero bi se mogla naslanjati.

Nasprotno: večina zbornice je odklonila, razpravljati še pred Veliko nočjo 182milijonsko posojilo, katero zahteva vlada, ker primanjkuje denarja v državnih blagajnah.

Kako bo šlo s tem posojilom po Veliki noči, še ni jasno.

Danes se zamore le eno reči: da je vse negotovo, usoda vlade, usoda parlamenta in usoda vladnih predlog.

Samo eno je gotovo, in to je za nas edino merodajno: Da se Vseslovenska ljudska stranka nikakor ne boji, naj pride — kar hoče! (Dolgotrajno ploskanje.)

Parlament se zopet snide okoli srede aprila.

Ni pričakovati, da se do takrat kaj spremeni na vladnih klopeh.

Tudi pisarjenje, da se do takrat zasedeti mesti češkega in nemškega ministra-krajana, je prazno.

Vsaj kar se, tiče češkega ministra-krajana, je čisto neverjetno, da bi katerikoli Čeh (Navdušeni kliči: »Živio Čehi!«) vstopil v sedanji kabinet; kajti »Slovenska Enota« je po soglasnem sklepu odločno odklonila vsako tako krpanje (Pritrjevanje) in slovesno izrekla, da smatra vsakega, ki bi kljub temu šel v ministrstvo, škodljivcem slovenskih interesov.

Bolj verjetno je, da bo poskusil baron Bienenrth takoj, ko se snide državni zbor, pripraviti Čeha in Nemce do kompromisa o narodno-političnih spornih točkah na Češkem.

Mi bi gotovo narodno spravo med Čehi in Nemci z veseljem pozdravili, ker bi s tem bil ustvarjen eden najvažnejših predpogojev za ozdravljenje naših notranjepolitičnih razmer.

Toda, kakor ležijo stvari, ni pričakovati, da se bo kompromis posrečil. S precejšno sigurnostjo se zamore reči, da se bo razbil ob prenapetih zahtevah Nemcev.

In potem stopi položaj v najkritičnejši stadij. Kriza postane nad vse akutna.

Pa tudi v nepričakovanem slučaju, da se posreči češko-nemški kompromis, notranje-politični položaj še ne zgubi svojega kritičnega značaja.

Ostane še odprto jugoslovansko vprašanje (Gromovito pritrdjevanje.), slovensko-nemški, slovensko-italijanski in hrvaško-italijanski spor.

Le če se posreči rešiti tudi južni narodni spor potem sporazumljenja prizadetih narodnosti v smislu narodne ravnopravnosti, bo mogoče govoriti o resničnem ozdravljenju avstrijskih notranjepolitičnih razmer. (Tako je! Navdušenje.)

Drugače ostane velika rana odprta na velevažnem delu državnega telesa. Kajti proti jugu, ob obalnih sinje Adrije in na Balkanu leži prihodnost naše države in tukaj, na južnoslovanskih tleh, se odloči danes ali jutri usoda habsburške velesile. (Pritrjevanje.)

S slepoto udarjen je bil avstrijski državnik, ki bi to preziral.

V. L. S. je pripravljena, skleniti pošteno, moško spravo z narodnimi nasprotniki. Toda za sedaj je komaj upati, da se ista dobra volja najde tudi na drugi strani, kajti Nemci nočejo ravnopravnosti, temveč hočejo predprave, hočejo podjarmiti in gospodariti.

Zato utegne nam Jugoslovanom in osobito nam Slovincem pridržana biti še daljša doba bojev za narodno ravnopravnost, za naš narodni obstanek. — Trdno zaslobimo imamo v teh bojih v naših zvestih zaveznikih, v bratih Čehih. (Silno navdušenje.) — Kakor naša zvestoba do njih ostane neomajljiva, tako se tudi češka zvestoba ne gane.

(Po dvorani šumi gromovito pritrdjevanje.)

»Slovenska Enota« je in ostane stolp češko-slovenske solidarnosti. (Ponovne ovacije bratom Čehom.)

Ne varajmo se pa v enem: glavna naša moč in jamstvo za bodočnost Jugoslovanov leži v nas Jugoslovanih samih.

Edini in močni moramo pred vsem biti mi sami — potem se nam ni bati nobenih viharjev! Zato je bil skrajni čas, da se je osnovala Vseslovenska ljudska stranka (Navdušenje.), velika, enotna stranka celokupnega slovenskega ljudstva, — brez ozira na deželne meje.

Vseslovenska ljudska stranka je danes najmočnejši faktor med avstrijskimi Jugoslovani in zavzema odlično mesto med Slovani, pa tudi sploh v parlamentu — in to kljub temu, da še nima tistega zastopstva v državnem zboru, ki ji gre po dejanskih političnih razmerah v domovini. Kajti to je jasno: če bi bile danes volitve, pripadejo V. L. S. z malimi izjemami vsi slovenski mandati, tako da bo, če Bog dá i sreča junaška, v prihodnjem državnem zboru V. L. S. sama zase predstavljala absolutno večino jugoslovanske delegacije. (Viharno pritrdjevanje.)

Toda že danes je pozicija »Slovenskega kluba« v državnem zboru obče priznana in spoštovana. To se imamo zahvaliti edinosti v načelih, medsebojnemu prijateljstvu in zaupanju poslancev V. L. S., navdušenju vsakega izmed nas za dobro stvar, in strogi disciplini, ki vlada v naših trdno sklenjenih vrstah — pred vsem pa zavesti, da se moramo pri svojem trudu in odgovornosti polnem delu naslanjati na neomajno zaupanje ogromne večine slovenskega ljudstva, ki je enega duha z nami. (Burno ploskanje.)

Zalibog pa ne morem hvaliti razmerja med nami in ostalimi jugoslovanskimi strankami. Dotakniti se moram tudi te rane, če tudi bi rajše molčal. A razmere silijo, da se to razmerje enkrat razjasni in uredi. Zato je moja vestna dolžnost, spregovoriti nekaj besed o tem.

Ostali Jugoslovani razpadajo v več strank, ki so deloma doma v hudem nasprotju, na Dunaju pa so se združile v takozvano »Zvezo južnih Slavena«. Nekateri teh strank so nam po svojih načelih sorodne.

Lojalno razmerje med »Slovenskim klubom« in »Zvezo južnih Slavena« bi bilo tem lažje mogoče, ker stoji sedaj v ospredju n a r o d n a vprašanja in je treba zastaviti združene sile v obrambo narodnega obstoja.

Zato se je po iniciativi »Slovenskega kluba« zasnova »Narodna zveza« kot skupna organizacija vseh jugoslovanskih državnih poslancev v svrhu skupnega nastopanja napram vladi in napram drugim strankam.

»Slovenski klub« se je vselej zvesto držal sklepov »Narodne zveze« in je zastavljal svojo moč za izvršitev teh sklepov.

Kljub temu so nastale v okviru »Narodne zveze« razmere, ki niso v interesu jugoslovanstva — in to baš sedaj, v velevažnem trenutju notranjepolitičnega razvoja.

Ne bom preiskaval, kdo je kriv — konstatujem le suho dejstvo:

Skoro nobenega medsebojnega zaupanja ni več, in če se tem razmeram ne naredi konec prav kmalu, utegne priti do nepreglednih posledic.

»Slovenski klub« bode po Veliki noči odločno zahteval, da se razmere v »Zvezi južnih Slavena« temeljito razjasni in ustvari odkriti, odkritosrčni in lojalni odnosi v jugoslovanski delegaciji na trdni stvarni podlagi — in če bode moral »Slovenski klub« izvajati konsekvence in postopati popolnoma samostojno v obrambo vzvišenih interesov, ki jih je ljudstvo zaupalo poslancem V. L. S. (Živahno, dolgotrajno pritrdjevanje.)

Zalibog znamenja niso ugodna. Dogodek, ki se je zvršil v zadnjem času v »Zvezi južnih Slavena«, zelo omajuje naše nade, da bo še mogoče, priti do zadovoljivega razmerja med nami in ostalimi jugoslovanskimi strankami.

»Zveza južnih Slavena« je imela dne 18. marca t. l. pod predsedstvom poslanca Ploja sejo, o kateri so objavili nemški in hrvaški listi poseben komunike, to je oficijelno poročilo, izšlo iz Zveze same.

Glasom tega komunikeja je »Zveza južnih Slavena« samolastno prelomila soglasni sklep »Narodne zveze« v vseučiliškem vprašanju, v tem najvažnejšem kulturnem vprašanju vsega slovenstva, — glede katerega so edini vsi Slovenci, glede katerega bi morali tembolj tudi poslanci biti edini. (Burno ploskanje.)

Razume se, da nas je to postopanje »Zveze južnih Slavena« nemilo dirnilo in naravno je, da je izzvalo hudo kritiko v rodoljubnih slovenskih listih.

Na »Slovenski klub« je napravilo postopanje »Zveze južnih Slavena« tem mučnejši vtis, ker smo že lansko poletje skusili, da je v odločilnem trenutju, to je, ko je prišel v perečem vseučiliškem vprašanju čas dejanja, »Zveza južnih Slavena« prepustila vse delo, ves dejanski odpor in ves odij »Slovenskemu klubu« samemu. (Medklci: Ploj! Škan-dal!) Hannele, geh' du voran, du hast die großen Stiefel an! Jasno je, da v tem vprašanju zastopniki »Zveze južnih Slavena« v proračunskem odseku niso ganili mazinca. Tembolj nam zato daje misliti zadnji sklep »Zveze južnih Slavena« v tej zadevi.

Več danes ne rečem, ker nočem prejudicirati stališču »Slov. kluba« v tem velevažnem vprašanju in zlasti tudi, ker nočem vlivati olja v ogenj v tako kritičnih časih. »Slovenski klub« bo govoril o pravem času in njegovim besedam bodo sledila tudi primerna dejanja.

Zazdaj naj bo zadosti o teh neljubih razmerah. Obračam se na naslov rodoljubnih tovarišev v Zvezi Južnih Slavena in jim kličem:

Skrajni čas je že, da se vzvišena, sveta stvar postavi nad vse druge ozire, ki so malenkostni v primeri z visokimi cilji jugoslovanske politike v Avstriji.

Pa naj se zgodi, kar hoče, mi se ničesar ne bojimo, četudi sami ostanemo. Mi se zavedamo, da je naša moč nezlomljiva, ker naša moč je moč ljudstva, ki nam je poverilo svoje zastopstvo! (Viharno pritrdjevanje.)

Vlade prihajajo in odhajajo in včasih se odhod izvrši še hitreje, nego prihod; prihajajo in odhajajo cesarski namestniki, deželni predsedniki in sekijski načelniki, tudi dvorni svetniki pridejo in odlazijo ter izginejo v temo pozabljenja, ravno tako tudi briči in šribarji (Veselost). — kar pa ostane, to je ljudstvo, to je domovina, sveta zemlja, poroščena od krvi, solza in znoja svojih otrok (Navdušeno odobravanje) — ostane živa moč zdravega in svobodoljubnega ljudstva, ki hoče živeti in se svobodno razvijati ter napredovati na svoji rodni grudi! (Burno odobravanje.)

Končno je dr. Šusteršič govoril o potrebi organizacije, o pomenu Vseslovenske Ljudske Stranke, čestital štajerski Kmečki Zvezi, da je pomedla z nasprotniki in jo navduševal, naj gre naprej po tej poti: Z Bogom za ljudstvo! (Gromovito odobravanje.)

× × ×

Dr. Šusteršič nas prosi konstatirati, da on takrat, ko je govoril v Mariboru, ni imel nobene vednosti o popravku dvornega svetnika Ploja, ki smo ga objavili danes na uvodnem mestu.

Grozna požarna nesreča v Okoritu.

Vsa Ogrska žaluje zaradi velike nesreče v Okoritu, o kateri smo že včeraj poročali. Novejša poročila niso nič manj grozna kot prva, če ne še hujša. V vasi Okorito, ki ima približno 2000 prebivalcev in 277 hiš, se je vršil v nekem skednju ples. Čisti dobiček je bil namenjen za zgradbo protestantske cerkve. »Slov. Narod« je izpustil označbe cerkve za protestantovsko in pričakujemo, da bo prišel kmalu pisati o škodljivosti verske blaznosti. Ljudje, ki v postu plešejo in na Veliko nedeljo bale prirejajo, so pač čudni kristjani, morda kristjani »Narodovega« kalibra.

Mladina se je udeležila veselice v nepričakovano velikem številu. Prireditelji so zato napravili usodepolno napako in so zaprli vse vhode. Proti polnoči je izbruhnil požar, udeleženci, do 500 oseb, so bili vjeti v past. Grozni prizori so se morali vršiti. Pred zaprtimi izhodi so našli kopice mrličev, kar dokazuje, da so se morali udeležniki grozno boriti za življenje. Nekaj jih je bilo pač tako hladnokrvnih, da so napravili sami luknjo v steno, skozi katero so se rešili, a teh je bilo le malo. Slaba stranska stena se je vsled silnega navala obupanih ljudi podrla, a goreča streha se ni imela več kam naslanjati in se je zato zrušila ter pokopala vso družbo.

Kako je nastal požar.

Ni še popolnoma jasno, kako je nastal požar. Eni trde, da se je vnel lampijon. Čisto gotovo se ni, kakor se trdi, da se je lampijon vnel zato, ker je vrgel nanj neki fant klubok, ampak toliko so dognali, da je zaradi gorečega lampijona eksplodirala v bližini viseča petrolejka, za njo pa še druge petrolejke, nakar je švignil plamen iz skednja. Po nekem drugem poročilu je nastal požar, ker je vrgel svoje pokrivale neki fant proti gorečemu lampijonu, da ga ugasne, a lampijon ni ugasnil, marveč je zažgal streho.

Koliko časa je trajal požar.

Požar je trajal samo 11 minut. O kaki rešitvi ni moglo biti govora.

Grozni prizori na pogorišču.

Zadnja poročila trde, da znaša število žrtev 400. Grozni prizori so se dogodili na pogorišču. Dve ženski sta vsled strahu na pogorišču prezgodaj povili in zgoreli. Kupi mrličev kažejo, kakšni grozni prizori so se morali dogajati. Eno žensko roko so našli, ki se je z nohtmi zadržala v neko moško roko. Nekaj oseb je prihitelo živih na prosto, a zgrudile so se mrtve na tla. Sodnik Kalmar, ki je rešil 15 oseb, je bil sam končno žrtev nesreče. Neki mladenič je rešil tri osebe, a ko je hotel rešiti še četrto, je sam izgubil življenje. Sodijo, da je med žrtvami tudi več orožnikov in vojakov, ki so bili na velikonočnem dopustu doma. Iz Sztamara so pripeljali v Okorito 360 krst. Več okoritskih hiš je brez prebivalcev, ker so vsi stanovci ponesrečili, po drugih hišah so ostale doma le stare ženice in otroci. Svojci ponesrečencev so izkušali agnoscirati mrliče. Agnosciranje mrličev so položili v krsto in jih izročili svojcem. Del rešenih oseb je zblaznel in zbežal na prosto polje in se vrnil šele proti večeru domov.

Kako izgledajo mrliči.

Grozno izgledajo mrliči. Večina je brez glave, trupla so popolnoma pomandrana, noge so zgorele, večini mrličev manjka rok. Pogled na mrliče je ganil celo orožnike, ki so plakali kakor mali otročiči.

Skupen grob.

Orožniki so le s težavo dobili ljudi za kopanje grobov. Končno so preprosil dvajset cigánov, da so pokopali mrliče, ki so širili grozen smrad. V dvanajst krst so položili neagnoscirane mrliče, jih nesli na pokopališče in jih pokopali v skupen grob, ki je devet metrov dolg in pet metrov širok.

Aretovanje. — Kaj pripovedujejo rešenci.

Orožniki so aretirali več fantov, o katerih se sumi, da so zanetili požar. Več rešenih mladeničev in deklic je izpovedalo, da so zagledali veliko svetlobo, ki ji je sledilo nekaj pokov. Rešeni dvajsetletni Bartas je izpovedal, da je nastal požar zato, ker je eksplodirala neka petrolejka, nakar so se vneli lampijoni in okrasje. Neki očividec je po izpovedal, da je več okoritskih pobov zažgalo skedenj. Fantje, ki so bili popolnoma pijani, so se sprli in razdelili v dve stranki. Nekaj fantov so vrgli iz skednja, ki so nato zapahnila vrata in da se maščujejo, zažgali skedenj in povzročili grozno nesrečo.

Boj za življenje in smrt.

Čimdalje groznejša so poročila o požaru, ki glede na število žrtev ne zastajajo veliko za znanim požarom gledališča Ring na Dunaju. Liki baklje so goreli ljudje! Hodili so eden po drugem. Pred izhodom so bili s pestmi eden na drugega, se suvali in brcali z nogami. Dekleta in žene so pometali moški na tla, da se rešijo in hodili po njih. Grozen krik in jok tam, kjer je še pred trenutki divjala nasladna orgijska zabava. Pri plesu sta igrali dve godbi. Vstopnina je znašala 1 krono.

Pridrilo se je vse polno psov na pojedino mrličev; oblasti so jih pustile postreljati. Nekemu mladeniču se je posrečilo, da se je rešil. Iz stegenj so mu morali izrezati glavo nekega devetletnega otroka, ki se je popolnoma zagrizel v nogo.

Pogrebi

so grozno žalostni. Katoliški župnik in protestantski pastor sta skozi 24 ur pokopavala mrliče. Pastorju se je zbledlo.

Mažari plešejo naprej.

Budimpešta, 30. marca. V bližini Okorita leži vas Totfalu. Neki časnikar, ki se je peljal v Okorito, je v svoji veliko začudenje opazil, da je totfalska mladež kljub okoritski nesreči plesala.

Za sirote.

Szatmar, 30. marca. Iz mnogih krajev Ogrske dohajajo ponudbe za sprejem okoritskih sirot.

Na pogorišču.

Szatmar, 30. marca. Stariši oblegajo pogorišče in iščejo svoje otroke. Glave, roke, noge in posamezni prsti se izkopujejo. Orožniki so prepodili pse, ki se jih je natekalo več stotin na kraj nesreče. Na pokopališče so pripeljali 122 mrličev na 12 vozeh. Grobarji so se branili kopati grobove, češ, da morajo sami iskati ponesrečene svoje. En grobar je izjavil, da je zgubil šest, drugi da sedem svojcev. Končno so orožniki s silo nagnali cigane, da so izkopali grobove. Okoritski in szatmarski zvonovi so neprestano zvonili. Pokopališče je bilo natlačeno polno žalujočih. Vse je glasno jokalo. Ljudje niso hoteli zapustiti pokopališča. Orožniki so morali s silo izprazniti pokopališče.

Zadnji trenutki ponesrečencev.

Szatmar, 30. marca. Tisto malo oseb, ki so se rešili, soglasno izpovedujejo, da je požar pospešil močan veter. Rešitev od zunaj ni bila mogoča, ker so bili vhodi od znotraj zabarikadirani. Večino udeležencev plesne veselice je zadušil dim, mrtvi so popadali na tla, po mrtvih so do blaznosti razburjeni še živi plesalci hodili, da bo de izhod. Rešilo se je dejansko le 10 do 20 oseb, medtem ko so vsi drugi umrli v groznem požaru. Ker se je nahajalo v skednju približno 450 do 470 oseb, sodijo, da število žrtev ne presega 340 do 350 oseb, in so najbrže pretirana poročila, ki govore celo o 500 mrtvih.

Ali je bilo zažgano ali ne?

Budimpešta, 30. marca. »Budapesti Hirlap« poroča iz Sztamarja: Preiskovalni sodnik Karol Morvay in sodni zdravnik dr. Emerih Vajary sta se podala takoj na pogorišče, kjer sta uvedla prvo preiskavo. Dognala sta, da se je ob požarovem izbruhu nahajalo do 500 oseb na skednju. Beg ni bil mogoč, ker so bila velika vrata zapahnjena. Po izidu prve preiskave je mogoče, da je bilo zažgano! Neki očividec je izpovedal, da je nastal med plesom pretep in da so vrgli nekaj pobov, ki so nato najbrže zažgali skedenj.

Szatmar, 30. marca. Potrjuje se prvotno poročilo, da je zaprtih nekaj oseb, ki so osumljene, da so zažgale skedenj.

STRANKARSKI SHOD ČEŠKE KATOLIŠKE NARODNE STRANKE.

Dne 27. in 28. marca se je vršil v Pragi strankarski shod zaupnikov češke katoliške narodne stranke ob navzočnosti 360 delegatov. Na shodu je popolnoma porazila krščansko socialna skupina fevdalno konservativno. Začetkom shoda je izjavil konservativni govornik, da je zborovanje protistatutarno, a ne glede na ugovor so prešli na dnevni red, na kar so konservativci izjavili, da se zborovanja ne bodo udeleževali. Shod je sklenil, da se imenuje odslej stranka »krščansko socialna«. Sklenilo se je ustanoviti češki neodvisen krščansko socialen dnevnik in lastno tiskarno. V izvršilni odbor so izvolili samo krščanske socialce, med njimi poslanca brata Mysliveca in dr. Horskaga.

PO PRETEPU V OGRSKI ZBORNICI.

Policija je končala zaslišanje prič glede na znani škandal v ogrskem državnem zboru. Višji policijski zdrav-

nik Dimitrijanu je preiskal Khuenove poškodbe. Rane na čelu so že zaceljene, podočesna rana pa še ni zaceljena in je zato težka telesna poškodba. Obdolženi poslanci Zakarias, Markos, Eitner, Beck, Madarasz in Hoffmann so povabljeni 31. t. m. — Iz Justhove stranke je izstopil nekdanji vseučiliški profesor dr. K. Kmety.

ZOPET BOJ OB TURŠKO-BOLGARSKI MEJI.

Kljub »debelemu« prijateljstvu med Turčijo in Bulgarijo se je pričel 27. t. m., ob 3. popoldne boj med turškimi in bolgarskimi vojaki. Streljanje je trajalo do večera in še prihodnji dan, ko so dobili Turki pehoto in kavalerijo na pomoč. Izgube niso še znane.

AVSTRIJSKI PRESTOLONASLEDNIK V CARIGRADU IN V PETERBURGU.

Londonski listi poročajo, da obišče nadvojvoda prestolonaslednik Franc Ferdinand majnika Carigrad in Peterburg.

NEMŠKI FRAJZIN ŽALUJE.

Nemški frajzinski časnikarski gozd grozno žaluje. Na Velikonočni ponedeljek je namreč prenehala frajzinska »Tiroler Sonntags-Zeitung« in sicer, kakor milo stokajo nemška frajzinska glasila, zaradi indolence nemških frajzinskih krogov. Grozno zdaj ihte nemški frajzinovci, ker pred krščansko zavestjo tirolskega ljudstva liki sneg gineva nemški frajzin na Tirolskem. Iz tega se vidi, da nemški frajzin tudi v časopisju samo tam uspeva, kjer ga drže bogati judje. Na Tirolskem pa manjka judov in ubogi frajzin si ne more pomagati. Če bi na Dunaju začeli judje hebrejske časopise izdajati, ali če bi postali antisemitje, pa čez noč poginejo vsa liberalna glasila.

Dnevne novice.

+ Izvrstna operacija! »Edinost«, »Narod«, hofrat Ploj in vsi, ki so imeli radi komunikeja »Zveze južnih Slaven« piko na jeziku, so srečno operirani! »Slovenčev« žurnalisti so operacijo dobro izvršili. Pacijenti se sicer še nekoliko slabo počutijo in radi tega nehvaležna »Edinost« in »Narod« psujeta operaterje, t. j. »Slovenčeve« žurnaliste, kar pa prav flegmatično prenašamo. Torej »Edinosti« se je jezik odvezal približno takrat, ko so zapeli velikonočni zvonovi in z »Narodom« v roki, ki si ga je izbral za svoje glasilo, je stopil na dan tudi hofrat Ploj, Hribar pa je Nagliča poslal dementirat komunike »Zveze južnih Slaven« v »Agramer Tagblatt«. To je tembolj zanimivo, ker »Edinost« izklepetava in izrečno priznava, da je bil sklenjen molk, ko je bil spravljen komunike, ki ubija slovensko vseučilišče, v javnost in pred vladine noge! Molčala naj bi bila slovenska javnost na tak atentat na slovensko vseučilišče, tendenčni komunike o seji »Zveze južnih Slaven« naj bi Slovenci mirno pogoltnili, dočim bi pri vladi primerno učinkoval. Omenjamo, da je komunike, katerega Ploj sedaj mora slovesno preklicavati, spravila v svet Penžikova takozvana »Slawische Korrespondenz«, ki ima z »Zvezo južnih Slaven« in Plojem na j ožje zveze! Da ni bilo »Slovenca«, bi še vedno veljal komunike, v katerem se je izrečno in s posebnim namenom naglašalo, da je »Zveza južnih Slaven« v svoji seji sklenila, da nima ugovora zoper vsebino vladne predloge, ki meri na to, da se ustanovi laška pravna fakulteta na Dunaju! Smešno je, če se pri tem »Narod« in »Edinost« izgovarjata n. pr. na goriški deželni zbor. Kaka lokalna resolucija goriškega deželnega zbora ne bo vplivala na naše stališče, ker je in bo odločilno v tej zadevi parlamentarno zastopstvo in stali smo ter bomo stali na sklepu »Narodne zveze«. Sicer pa takrat, ko je bila sprejeta tista resolucija v goriškem dež. zboru, »Edinost« ni molčala in se je za vse slovensko časopisje skupaj dovolj narajljala. Sijajno smo odbili zahrbtni atentat na ideal in življenske interese slovenskega vseučilišča. Zato radi eskomptiramo čisto naravno nervoznost »Edinosti« in »Slov. Naroda«. Sicer pa bomo o marsičem še govorili, ker ne bomo nikdar molčali, kjer bi bili v nevarnosti tako važni narodni interesi, kot je slovensko vseučilišče! Kadarkoli bo tudi v drugih zadevah treba bomo liberalnim kolegom in »Narodovemu« Ploju pike na jeziku vedno radi v interesu narodne stvari brezplačno operirali.

+ Slovensko gledišče. Deželni odbor je oddal gledišče za bodočo sezono »Dramatičnemu društvu« z gotovimi pogoji. V intendantci dobi glas zastopnik deželnega odbora. V gledališčnem oziru bo prišlo letošnje leto na občino, kakor je lansko leto pokrila veliki

deficit. To breme je veliko in stane obično do 60.000 K na leto. Da bo mogoče v deželnem gledišču nastopati tudi »Ljudskemu odru« in drugim domačim gledališkim družbam, je oddal deželni odbor tri predstave izven sezone »Ljudskemu odru«, za vsak mesec v sezoni od oktobra do marca si pa pridrži po dva dni, ki jih odda prosto. Kdor reflektira na predstavo, se ima vsaj 8 dni prej oglašiti pri deželnem odboru.

+ Naše mladeniško gibanje. Po Veliki noči se zopet začne mladeniški tečaj. To nedeljo in ponedeljek se vrši tečaj v Ljubljani za Ljubljano, Vič, Dobrovo, Ig in Brezovico, 10. t. m. pa v Rače, kamor pridejo tudi Orli iz Sv. Križa in Cerkelj, v Smartnem pri Litiji, obenem tudi za Zagorje in Trbovlje in v Mariboru. — Dozdej se je vršilo že 10 tečajev, vrši se jih pa še 10 do konca maja. Če računamo povprek z najnižjo številko udeležbe na vsakem tečaju (50), bomo približno 1000 mladeničev na teh tečajih izurili tako kar se tiče izobrazbe in zavednosti ter organizacijsko-agitatoričnega duha kakor v telovadbi in nastopu. Če pomislimo, da se ti fantje vsak v svojem odseku vsak teden enkrat redno izobrazujejo na mladeniških večerih, smo pač lahko na našo mlado elito ponosni. Nekaj posebnega pri letošnjih fantovskih tečajih so javna ljudska predavanja, kamor je prišlo ljudstvo iz vsega okraja. Najbolj številno je bil obiskan tak shod v Vipavi, kamor je prišlo nad 600 ljudi iz cele doline. Nekaj značilnega je tudi to, da se predavanj in shodov letos udeležujejo posebno tudi žene in dekleta in da se je povsod, kjer je bil tečaj Orla, poživila tudi »Bogomila«, oziroma nanovo ustanovila: tako n. pr. v Vipavi, v Borovnici, v Logatcu; na Viču se je »Bogomila« tudi zopet oživila, snuje se pa nanovo v Rače. Dekleta žele lastno organizacijo in bodo najtrdnjše opora v delu za krščansko prubjo mladine in zoper nakane liberalnih rovarjev. Maja meseca, ko bodo vsi tečaji končani, se snidejo vsi predsedniki, načelniki in voditelji vseh Orlovih okrožij na celodnevno konferenco, kjer se bo določil poletni program in napravil tudi že načrt za delovanje v prihodnji zimski sezoni. Konferenca bo tudi izdelala natančno statistiko, ki bo pomembna ne samo za Orla, ampak sploh za vso našo organizacijo. Okrožja dobe tudi svoj poslovnik, vsi odseki pa »Zlatoknjigo«, ki bo te dni za tisek gotova. — Tako Orel vednobolj napreduje, navdušenje in izobrazba članov, tok časa in prizadevanja nasprotnikov — ki nas zadnji čas popolnoma kopirajo — pa skrbe, da ne počivamo in najdemo vedno novo polje za udejstvovanje svojih ciljev in vzorov. Tudi na Dolenjskem so se vsi dozdej tam prirejeni tečaji izborni obnesli in tisti, ki se še bodo vršili, obetajo najlepšo udeležbo. Tudi poštena dolenska mladina je naša in zato stari dolenski liberalci tudi s svojimi 20 Cirilmetodarskimi podružnicami ne bodo nič dosegli. Samo v Velikih Laščah se je našega tečaja 80 fantov iz celega okoliša udeležilo! Stara šara se bo tudi na dolenski plati morala umakniti prodirajoči krščanski mladini! Zdaž Buh! — Bog živi!

+ Vipavska železnica. Včeraj je v Vipavi zboroval železniški pododbor za zgradbo vipavske železnice. Sklenil je spomenico, ki jo odborov zastopnik, dež. poslanec g. Perhavec jutri predloži osrednjemu odboru v Ljubljani. Posvetovanja se je udeležil tudi državni poslanec g. dr. Žitnik.

+ Živinoreja. Živinorejski svet bo sklican od deželnega odbora začetkom maja. Poleg deželnih poslancev bodo v tem svetu zlasti zastopniki vseh živinorejskih zadrug. Živinorejski svet se bo posvetoval o veliki akciji v povzdigo govedo- in prešičjereje. Grof Barbo in nadzornik Legvart sta kupila pri znamenem prešičjereju Holschu na Nemškem 33 mrjascev in brejih svinj prve vrste za 11.000 K. Ker se gre za vpejlavo plemena, se je — za visoko ceno — izbral samo najboljši material.

+ Furlanski liberalni dijaki v Gorici so imeli na velikonočni ponedeljek ustanovni občni zbor društva furlanskih visokošolcev. Zastopniki so prišli iz Trsta, Istre in južnih Tirol. Zbrali so se najprvo v mestni hiši (palača Ritter). Tu jih je pozdravil župan Bombig, ki je povdarjal, naj se združijo vsi furlanski dijaki brez razlike strank v imenu narodne obrambe. Nato so zborovali v mestni dvorani na Corsu. Tu so sprejeli resolucijo za ustanovitev popolnega laškega vseučilišča v Trstu. V isti sapi so zahtevali, naj vlada slovensko učiteljske premesti iz Gorice v kak slovenski kraj. Potem so šli studentje na banket v hotel »Nebel d'Oro«, kamor je prišel tudi dr. Feltrin. Ko so se tu dušno in telesno dobro

podprli, so šli peš v Ločnik. Kaj so tu počeli, ne vemo. Gotovo je le, da so ločniški Lahi ponedeljek in torek praznovali z javnim plesom na trgu. Torej je čisto mogoče, da so ti laški študentje s plesom podprli svoje novo društvo. — Sploh opažamo, da so se laški liberalci zadnji čas vrgli posebno na mladino. Ustanovili so proti salezijanskemu »Alojzijevešču« furlanski konvikt, ki je dobil od dežele 1000 K podpore, nadalje so ustanovili mladinski list »Forum Julii«. List je svobodomiseln nacionalističen. V oglašju za agitacijo za list proglašajo, da hoče list osvoboditi mladino vseh spon. Pri tem listu sodelujejo trije srednješolski profesorji in dva deželna uradnika. Sedaj so pa še ustanovili svobodomiseln-nacionalistiško (reci irendentovsko) dijaško organizacijo.

— Na grmski šoli je imenovan R. Zdolšek strokovnim učiteljem v definitivni lastnosti.

— Mlekarski zadrugi v št. Rupertu je deželni odbor dovolil 10.000 K podpore za stavbo in za opremo mlekarne.

— Odlikovanje Slovenca. Cesar je podelil g. Mihi Kralju, c. in kr. avstro-ogrskega konzulatnemu svetovalcu v Atenah, viteški križ Fran Josipovega reda. G. M. Kralj je doma iz Solkana.

— Tovarno za konzerve sadja in zelenjave napravi ob Hublju na Vipavskem švicarski kapitalist dr. Guyer. Ta tovarna utegne biti velikega pomena za vipavsko dolino, ker bo to pospešilo razvoj sadjarstva in zelenjarstva na Vipavskem.

— Umrli je v Lukovici 27. marca gospa Ana Smerkolj, rojena Petelinkar, soproga posestnika in trgovca.

— Za knjižničarja na goriški c. kr. licealni knjižnici je imenovan profesor Schubert pl. Soldern z goriške gimnazije. Nemec!

— Za občinskega tajnika mesta Kranj je imenovan g. Janko Rozman, sollicitator v odvetniški pisarni g. dr. Valentina Štampiharja v Kranju.

— Lastnega slinčka umorila sta zakonska Grill, ki se sedaj radi tega nahajata v preiskovalnem zaporu v Kopru.

— Bodite previdnejši z orožjem! Ze čisto se je pisalo in svarilo o previdnejši rabi orožja, toda vidi se, da so te besede le malo zalegle. V zadnjem času se zopet množe nesreče, ki so se prigodile vsled malomarnosti in skrajne ne previdnosti pri rabi, oziroma snaženju strelnega orožja. V tem oziru se prigodi največ nesreč na Gorenjskem, kjer se prav nič ne varujejo pušk in samokresov. Pred kratkim so v deželno bolnico sprejeli dva ponesrečenca, ki sta bila vsled prevelike brezbrzičnosti obstreljena in sta tako poškodovana, da bosta, če se ozdravita, vse svoje življenje uboga pohabljenca. Prvi je bil iz kranjskega, drugi iz kamniškega okraja. Skrajni čas je že, da se te pogoste nesreče s strelnim orožjem preprečijo ali vsaj kolikor mogoče omeje.

— Ustrelil se je v Trstu težak Karol Zlobec, star 26 let.

Khuena - Hedervarya bo vladar imenoval za kneza. Khuen bo baje dobil naslov »knez slovan ski«.

Štajerske novice.

š Umrli je mati c. kr. finančnega prokuratorja gospa Kristina pl. Wenko rojena Veres pl. Farad.

š Ustanovni občni zbor zidanmoške podružnice »Društva jugoslovanskih železniških uradnikov« se vrši v nedeljo 3. aprila ob 5. uri popoldne v restavraciji Juvančič na Zidanem mostu s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika »D. j. ž. u.«; 2. podružnična pravila; 3. volitve; 4. slučajnosti. — Zvečer je istotam družabni večer z zanimivim sporedom. — Tovariši, so sebnio iz Štajerske, prihitite v polnem številu k ustanovitvi naše druge podružnice! Naj ne manjka nikdo, kogar ne bi zadrževala služba! Na družabni večer presrečno vabimo rodbino, prijatelje in znance. — Osrednji odbor »Društva jugoslovanskih žel. uradnikov«.

š Za slovenskega tajnika c. kr. kmetijske družbe za Štajersko je imenovan g. Franjo Holz.

š Z vojaškim bodalom svojega sina ga je zabodel. Iz Podsrede pišejo: V ponedeljek, dne 28. t. m., je na meji podsredčke in pišečke župnije v gostilni Franca Jagriča neki Preskar iz Pišec iztrgal svojemu sinu vojaku vojaško bodalo in zabodel z njim 26 let starega Janeza Kovačič, ki je v treh minutah izdahnul. Nesrečno sovraštvo in nesrečni alkohol!

š Velika tatvina vrednostnih papirjev je bila izvršena v stanovanju zasebnice gdčne. Marije Verth v Mariboru. Vlomilec je vломil zaprto kaso,

Kot tatvine sumljiv je aretiran neki huzar Drensovsky, ki je bil častniški sluga pri svaku okradene gospodične.

š O celjskih nemških trgovcih pripoveduje »Unterst. Volkszeitung« to in ono zanimivost. Tako sta prevzela po Pretnerju, ki se je na francoski način poslovil iz Celja, trgovino s steklom Rakusch in König in jo vodita že dve leti, ne da bi baje plačala inkorporacijsko pristojbino. Naj bi napravili kaj takega kateri drugi obrtnik v Celju! — List pripoveduje tudi o podpolkovniku Fanningerju, ki je dobil gostilniško koncesijo (!) v Celju, da so ga vojaki zaradi ljubeznjivega obnašanja baje na Češkem pretepli; v gostilno seveda smejo zopet hoditi k njemu z drugimi ljudmi, ki so za visokega gospoda »gesindl«, vred.

Ljubljanske novice.

lj Poročil se je danes dopoldne v frančiškanski cerkvi g. Herman Deu, c. kr. okrajni sodnik v Konjicah, z gospodično Melito Jeuniker.

lj Oklicana sta bila v trnovski cerkvi g. Andrej Bohinc, lekarnar, in gospodična Pavla Zavašnik, učiteljica.

lj Za poštna praktičanta v Ljubljani sta imenovana gg. Ernst Jagritsch in Albin Weber.

lj Umrli je v Kladeznih ulicah št. 24 trgovski pomočnik g. Pavel Prek, star 26 let. Naj v miru počiva!

lj Šentpetersko prosvetno društvo v Ljubljani ima v četrtek, 31. t. m., ob pol 8. uri zvečer v društvenih prostorih društveno predavanje. Ker bo predavanje jako zanimivo in podučno, vabimo na obilno udeležbo. Pevske vaje se pričnejo zopet redno z današnjim dnevom, katere bodo redno vsako sredo in soboto od 8. do pol 10. ure zvečer; tamburaške vaje pa redno v torek in petek od 7. do 9. ure zvečer, na kar opozarjamo tiste, ki imajo veselje do petja, oziroma tamburanja, da se priglase in pristopijo. — Odbor.

lj Velikomesten glasbeni užitek v Ljubljani. O skladbah na komornem večeru 1. aprila se nam še piše: Izmed ruskih skladateljev, ki slove tudi izven mej svoje domovine, je najpriljublje neji P. Iljič Čajkovskij. Njegove skladbe sicer niso specifič. ruske, v njegovih ritmihi zadoni pogosto divji romanski temperament, v produ njegove melodi ke jasno odseva modro nebo solne Italije — vendar je Čajkovskij nam Jugoslovanom ravno radi teh lastnosti drag, soroden. Med krasnimi skladbami Čajkovskija stoji na ne zadnjem mestu godalni sekstet (Utisi iz Florencije). To je delo velike širine — takorekto simfonija ze šest godalnih instrumentov — odlikujejoče se z izredno svojo svežostjo, s svojim melodičnim in ritmičnim bogastvom. Avtor tu rado domo podaja svoje mične melodije, in vrhu tega diše v skladbi oni mehko-sentimentalni ton, ki je tako karakterističen za ruskega mojstra. Proizvajanje tega dela je zelo težavno, in le radi tega si je mogoče raztolmačiti, da se je primeroma redko sliši na koncertnih odrih. Tembolj moramo ceniti naše vrle umetnike, člane slovenske filharmonije, kateri nas seznanjajo s tem izvrstnim delom Čajkovskija na komornem večeru dne 1. aprila. — Poleg Čajkovskija je zastopan na programu Beethoven s septetom in Mendelsohn z d-dur kvartetom. Vstopnice so vseskozi po 2 kroni, in se prodajajo pri gospej Šešarkovi v Selenburgovi ulici. Upajmo, da koncert, ki obeta velikomesten glasben užitek, zbuditi močan odmev pri našem glasbo ljubečem občinstvu.

lj Zaročil se je poročnik Alfred baron Lazarini z gđc. Irmo Gratz iz Broklyna.

lj V deželni bolnici vstopi dr. Dragan kot ordinarij na oddelku dr. Gregoriča. Dr. Gregorič obdrži vodstvo bolnice.

lj Železniški minister se je peljal danes zjutraj skozi Ljubljano v Opatijo.

lj Dekle iz ljubljanske okolice umorjeno v Trstu. V Trstu je živela kot služkinja od 16. leta sem v ljudski kuhinji neke Marije Medved na Campo Belvedere št. 1 neka Marija Petelin, doma iz Studenca pri Ljubljani. Z njo se je seznanil Franc Grajzar iz Smlednika pri Kranju in živel na njene stroške. Imela sta dva otroka, ki sta pa umrla. Dekle se je končno Grajzarja naveličalo, pustilo svojo službo in leta 1907, ali 1908, odšlo iz Trsta. Grajzar se je med tem nekje oženil z neko Heleno Sevkich in imel z njo fanta, pa se moral končno od žene na njeno zahtevo ločiti. Medtem se je Marija Petelin vrnila v Trst in šla za služkinjo k rodbini Ziegler v gostilni »Alla Meridionale« v Campo Belvedere. Pa tudi ločeni Grajzar se je vrnil v Trst in se vsiljeval svoji prejšnji ljubimki, ki ga pa ni marala, ker je bil zoprni človek. Grajzar pa je silil in silil vanjo in na njen račun v gostilni pil in jedel. En čas je delal pri »Union-Bau«, potem pa zapustil delo in vedno češče prihajal v gostilno. Marija Petelin ga je odločno odbila; včeraj pa se je zavoljo tega maščeval. Prišel je zopet v gostilno, naročil pivo, potem pa se naredil, kakor da bi bil nekoliko napit in se nasklonil na mizo, kakor da spi. Medtem pa — bilo je dopoldne — je pismo prinesel gospodarju pismo, in ko so domači pismo brali, se je Grajzar splazil neopažen v kuhinjo in ondi s kuhinjskim nožem zaklal Marijo Petelin, tako da je na licu mesta izdihnila. Potem je zbežal. V ulici Stella ga je ustavil nek bosanski vojak. Grajzar se je ranil z istim nožem, s katerim je zabodel Marijo Petelin, v grlo, pa le lahko. Nato so ga stražniki ujeli. Zagovarjal se je, da je Marijo Petelin v pijanosti ranil, toda zdravnik je konstatiral, da je trezen. Njegova rana se bo zacelila v 8 dneh, nakar pride v zapor. Umorjena Marija Petelin je bila komaj 24 let stara, morilec pa jih ima 37.

lj Redni občni zbor zadruge gostilničarjev, krčmarjev, kavarnarjev, žganjetočnikov in izkuharjev v Ljubljani se vrši v četrtek dne 31. marca 1910 ob 2. uri popoldne v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani.

lj Izvanredna rokodelska slavnost. Danes obhaja čevljarji pomočnik Ignac Francel, rodom Ljubljancan, svoj 72. rojstni dan. 60 let že izvršuje svoje rokodelstvo kot učenec in pomočnik, a zadnjih 30 let je nepretrgoma v službi pri enem in istem podjetju, namreč pri mojstru Hinterlechnerju in njegovem nasledniku g. A. Trtniku. G. Francel je kljub svoji neumorni delavnosti še vedno čvrst in zdrav, izvrsten, izobražen rokodelac, ki svoje delo še vedno izvršuje in to brez očal. Vrlemu g. slavljenču čast in: Še na mnoga leta!

lj Ponesrečen delavec. Danes popoldne je padel na zgradbi Götzlove vile na Prulah delavec Ivan Kos sedem metrov globoko. Dobil je nevarne notranje poškodbe. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v bolnico.

lj Zamenjan je bil včeraj v gorenjskem vlaku zvitek knjig, z ovitkom festvin. Zamenjalec na blagovoli za knjige obvestiti učiteljsčnika g. Egona Jezerška na Mestnem trgu št. 3.

lj Železniški promet je bil včeraj izredno velik. Dijaki, vojak in drugi velikonočni dopustniki so se povrnil nazaj in po mestu je postalo zopet običajno vrvenje.

lj Radi oddaje del za novo šolsko poslopje na Prulah bo dne 21. aprila, ob 10. uri dopoldne v pisarni mestnega stavbnega urada javna pismena ponudbena razprava.

lj Za kruhom. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo 92 Slovencev, 20 Mohamedancev in 12 Hrvatov.

lj Izgubljen ščipalnik. Župan gosp. Ivan Hribar je bil s svojo soprogo na velikonočni ponedeljek na Šmarni gori. Izgubil je zlat ščipalnik. Kdor izmed romarjev ga je našel, naj ga odda v našem uredništvu ali pa na magistratu.

Telefonska in brzojavna poročila.

ODLIKOVANJE ZASLUŽNIH MOŽ. Železna Kapla, 30. marca. Enoglasno sta bila včeraj voljena častnim občanom velike belske občine č. g. župnik Matej Germ in župan Luka Piskernik. Zaslužnima častnima občanoma: Na mnoga leta!

NUNCIJATURA V BEROLINU. Dunaj, 30. marca. Listi poročajo, da je imel obisk nemškega kancelarja v Rimu ta uspeh, da se v najkrajšem času ustanovi v Berlinu nunciatura.

MONOPOL VŽIGALIC. Dunaj, 30. marca. Avstrijsko finančno ministrstvo je malone že končalo študije o uvedbi monopola vžigalic. Tudi v Nemčiji sledi najbrže davku na vžigalice monopol. Kakor znano, znaša davek na vžigalice v Nemčiji za zavoje do 30 vžigalic 1 fenig, od 30 do 60 1 in pol feniga in za zavoje nad 60 vžigalic po 1 in pol feniga za vsakih 60 komadov.

335 OSEB ZGORELO. (Glej poročila v včerajšnjem in današnjem »Slovencu«.)

Budimpešta, 30. marca. Danes se uradno poroča, da je v okoriku zgorelo 335 oseb. Začet v celi okolici je nepopisna. Vzrok, da je toliko žrtev, je ta, da se je veliko mladenk in žen onesvestilo, ko je izbruhnil ogenj in je tako bilo v par minutah nemogoče priti preko njih k zabitemu izhodu. Iz Debricina se je udeležilo plesne veselice 16 vojakov honvedov, ki so vsi zgoreli.

Ko je izbruhnil požar, je bilo na plesišču 450 oseb, od katerih se jih 50 rešilo, vsi drugi udeleženci so zgoreli, ali pa so težko ranjeni.

Dunaj, 30. marca. Dunajski mestni svet je daroval za ostale žrtve v Okörü 10.000 kron in je odposlal sožalno brzojavko.

VREME.

Dunaj, 30. marca. Vremenska opazovalnica naznanja megleno, nestalno vreme.

DVE SENZACIJONELNI ARETACIJI.

Dunaj, 30. marca. Policija je aretirala Ludovika barona Possingerja, sina bivšega deželnega glavarja v Lincu. Aretacija se je zgodila na zahtevo monakovske policije, ki zasleduje Possingerja radi goljufije v znesku 150.000 mark.

Monakovo, 30. marca. Tu je bila aretirana grofica Sofija Schönborn Puchheim, soproga grofa Friderika Schönborna, čegar oče grof Karol Schönborn je nedavno napovedal konkurz radi sinovih dolgov v znesku 500 tisoč kron. Nato sta grof in grofica Schönborn vžela v Švici posojilo na neko izmišljeno hipoteko. Tisti, ki je dal posojilo, ju je sedaj ovadil radi goljufije policiji. Grofica Sofija Schönborn je bila aretirana v Monakovem pri svoji materi; kje je pa grof Friderik Schönborn, se pa ne vé.

SEKVESTER ČEŠKEGA DEŽELNEGA ODBORA.

Praga, 30. marca. »Bohemia« poroča, da vlada ne misli imenovati sekvestra češkemu deželnemu odboru, kakor so poročali listi.

KRVOPRELITJE V PREGRADI.

Zagreb, 30. marca. V Pregradi so na Velikonoč mladeniči streljali iz pištol. Ker je bilo to zabranjeno, posredovali so orožniki, najprej z lepo, ker so pa mladeniči pričeli metati kamenje in je bil eden orožnikov ranjen, so orožniki ustrelili. Ranjen je bil v trebuh obrtniški pomočnik Korbar in istotako smrtonosno kmet Kolar. Več oseb je ranjenih.

ČRNE KOZE V PRAGI.

Praga, 30. marca. V Prago je zanesel črne koze v Pragi umrli ruski trgovec Gross. Dozdej je na črnih kozah obolelo osem oseb. Storili so vse, da preprečijo nadaljnje razširjenje črnih koz.

Z ozirom na črne koze, ki se razširjajo po Pragi, so vsem 300 praškim kaznjencem, kakor tudi paznikom in slugom cepili koze.

PREPREČENE ŽELEZNIŠKE NESREČE.

Dunaj, 30. marca. Sem je došel profesor Kessler iz Dubrovnika, da ministrstvo poizkusi njegov izum, po katerem je nemogoče, da bi se zgodila železniška nesreča s tem, da bi železniški vozovi trčnili.

KORUPCIJA V RUSIJI.

Peterburg, 30. marca. Velikansko senzacijo vzbuja tu aretacija najuglednejšega ruskega plemenitaša princa Volkonskega in beg princa Lobanov-Rostovskega, ki sta bila oba osebnaintimna prijatelja carjeva. Oba princa sta več let goljufala ruski Rdeči Križ na ta način, da sta pod njegovo firmo razpečavala podobne careviča, album rusko-japonske vojske in neko »Revijo za rusko kulturo in zgodovino«. Tudi princesa Lobanov je goljufala z neko »družbo ruskih usmiljenih bratov«. Vsako leto sta ta dva aristokrata na škodo Rdečega Križa napravila dva milijona rubljev dobička. Časopisje ostro napada korumpirano rusko aristokracijo in birokracijo.

PODKUPLJIV SENATOR.

New York, 30. marca. Senator Allos je bil s 40 proti 9 glasovom obsojen, ker se mu je dokazalo, da se je dal podkupiti.

BLJUVANJE ETNE.

Katanija, 20. marca. Ravnatelj na observatoriju Etne poroča, da se je lava še pomnožila in da hitreje prodira.

NOVA MORNARIŠKA GOLJUFIJA V TOULONU.

Pariz, 30. marca. V Toulonu so zasledili novo veliko goljufijo z ozirom na mornarico. Zapletenih je vanjo veliko oseb.

ANGLEŽI NA KITAJSKEM.

Kolin, 30. marca. Angleži so uvedli v Šangaju angleško policijo in tako podvrgli angleškimi sodiščem tudi podanike drugih držav.

MOŽ IN ŽENA NAD STO LET.

Černovice, 30. marca. Ob praznikih je med drugimi ubogimi obdarila črnoviška občina tudi zakonska Jožefa Berkowitza, ki je bil rojen leta 1810. In njegovo ženo Leo Berkowitz, rojeno leta 1808. Starčka imata 13 otrok, ki so že tudi stari, sta krepka in še ni dolgo, ko sta se preživljala z delom svojih rok.

TATVINA V ŽUPNIŠČU.

Trutnovo, 30. marca. Ob velikonočnih praznikih so vdrlj tatovi v raztoško župnišče in odnesli 70.000 kron. Sumijo, da so tatvino izvedli cigani.

ŽELEZNICA KAP KAIRO.

Kairo, 30. marca. V kratkem se prične graditi velika železniška proga, ki bo vezala južno s severno Afriko: proga Kap—Kairo. Do konca letošnjega leta bo vsa nameravana proga že zmerjena. Na jugu je nova železnica že dograjena do Brokenhilla, do septembra jo zgradi do Elisabethville. Na severu je proga že zgrajena do Hartuma. Zvezo med Hartumom in jugom bo tvorila deloma železnica, deloma ladje. Nova proga bo vodila izključno po angleškem in belgijskem ozemlju in bo po svoji dolžini 9000 km najdaljša železniška proga na svetu.

MLAD ŠESTNAJSTKRATNI MORILEC.

New-York, 30. marca. V New-Yorku so zaprli 18-letnega Nemca Alberta Wolterja, ker je osumljen, da je umoril in sežgal mlado stenografinjo Weeler. Zadnje čase je izginilo 15 mladih deklic, ki so iskale službo. Wolter je zvalil k sebi Weelerjevo z insertom, češ, da nastavi strojepisko. V Wolterjevem stanovanju so našli vse polno pisem mladih deklic. Wolter je načeloval kljub svoji mladosti bandi, ki je izvajala deklice k življenju belih suženj. Mladi mož taji zločin z največjim cinizmom in z največjo drznostjo.

KOLERA V PETERBURGU.

Peterburg, 30. marca. V Peterburgu je obolelo sedem oseb na kolero, en bolnik je že umrl. V peterburških kanalih so zasledili kolerske bacile.

KARBIDNA TOVARNA EKSPLODIRALA.

Poznanj, 30. marca. V zrak je zletela štirinadstropna karbidna tvornica.

NESREČA NA AMERIŠKI VOJNI LADJI.

Manilla, 30. marca. Na ameriški križarici »Charleston« je razpočil ob strelnih vajah top. Ubitih in ranjenih je osem oseb.

VESEL DOGODEK NA ŠVEDSKEM.

Stockholm, 30. marca. Prestolonaslednica je povila hčerko, ki dobi ime princesinja Ingrid Viktorija Zofija Lujiza Marjeta.

ZNIŽANO DELO PRI PREMGOVNIKIH.

Most, 30. marca. Tako v Moravski Ostravi kakor tudi v severozahodnih čeških premogovnikih so znižali delo po premogovnikih.

TRZNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 30. marca.

Pšenica za april 1910	13.42
Pšenica za okt. 1910	13.35
Pšenica za maj 1910	13.23
Rž za april 1910	8.47
Rž za okt. 1910	8.42
Oves za april 1910	7.13
Koruza za maj 1910	6.11
Efektiv: stalno	

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
29	9. zveč.	738.9	5.2	sl. sever	jasno	
30	7. zjutr.	736.7	1.8	brezvetr.	oblačno	0.3
	2. pop.	732.8	5.3	sr. jzah.		
	Srednja včerašnja temp. 6.7°, norm. 6.2°.					

Vinotoč Mestni trg št. 13.
Ustanovljen leta 1856.

priporoča izvrstna namizna vina po K—80,—88,—96 in 1.28 liter. 649 10—1

Služba

ORGANISTA IN CERKVENIKA

se razpisuje v Tunich pri Kamniku. Plača okoli 600 K. Nastop s 24. aprilom ali 15. junijem 1910. Prednost ima ceciljanec. Prošnje na župni urad v Tunich. 909 3—1

Takoj se proda zaradi bolezni 903 4 1

mala, dobro idoča **gostilna**

z lepim senčnatim vrtom tik Ljubljane. Proda se po ceni in pod ugodnimi pogoji. Hiša je pripravna tudi za prodajalno.

Kje, se izve pri upravnistvu »Slovenca«.

Zahvala.

907

Za neštivilne dokaze iskrenega sočutja, povodom bolezni in ob smrti moje nepozabne, iskreno ljubljene soproge, oziroma mamice in sestre

Barice Košir roj. Taučar

izrekam vsem sorodnikom, znancem, in prijateljem, posebno preč. g. mest. župniku za duhovno pomoč, g. dr. Karlu Zakrajščeku za trudapolno zdravniško oskrbo, dalje vsem udeležnikom pogreba od blizu in daleč, kateri so izkazali zadnjo čast predragi moji rajniki, najtoplejšo zahvalo.

Škofjaloa 29. marca 1910

Josip Košir

žalujoči soprog.

913

Zahvala.

Za dokaze iskrenega sočutja povodom smrti najinega iskreno ljubljenega otroka

E me,

ter za krasne darovane vence in udeležbo pri pogrebu izrekava najtoplejšo zahvalo.

Ljubljana, 28. marca 1910.

Josip in Ana Schneider.

Zahvala.

897

Za vse izraze sočutja ob bolezni in smrti naše ljube matere, kakor tudi za darovane vence in častno spremstvo k zadnjemu počitku izrekamo tem potom vsem najsrčnejšo zahvalo.

Žalujoča rodbina
Bohinec.

914

Zahvala.

Ob priliki bolezni in smrti naše blagopokojne in nepozabne soproge, sestre, tete in svakinje, gospe

Franje de Schiava

je nam došlo toliko iskrenih in tolažilnih izrazov sočutja, da se nam ni moglo posamič zahvaljevati. Izrekamo torej tem potem vsem skupaj svojo najpriprčnejšo zahvalo. Istotako se najvdaneje zahvaljujemo za veličasten in mnogobrojen sprevod v Ljubljani in Cerknici, ki je spremljal našo ljubljeno rajnico na zadnji poti. Še posebno bodi izrečena zahvala darovateljem prekrasnih vencev, pevskemu društvu »Slavcu« za čustveno zalostinko in onim prijateljem blagorodne pokojnice, ki so šli za njo iz Ljubljane v Cerknico in jo tam spremili k večnemu počitku.

V Ljubljani, 29. marca 1910.

Anton de Schiava in sorodniki.

Proda se dobro ohranjena in močna

stružnica (Drehbank) za les.

Več se poizve v Križevniški ul. št. 2, Ljubljana.

906 3 1

Elektrolograf

Hotel „pri Maliču“,

zraven glavne pošte

IDEAL

Sporod od srede 30. marca do petka 1. aprila 1910.

1. Berolin (po naravi). — 2. Ljubezen dell Rebbiosa (drama). — 3. Mikrobi (sentificno po naravi). — 4. Zlati pajek (pripovedka). — 5. Pridobitev prvega tenorja (komično).

Dodatek k zadnji predstavi ob 8. uri zvečer.

6. Veliki požar v Parizu (po naravi). — 7. Nevesta morskega roparja (drama). — 8. Čevljarjevo maševanje (komično).

Vsak dan zadnja predstava ob 8. uri zvečer trajajoča 2 uri.

Priporoča se udano ravateljstvo.

905 1 1

Zahvala.

Povodom smrti našega ljubljenega, nepozabnega sina, oziroma soproga, brata in svaka gospoda

Rudolfa pl. Detele

c. kr. ritmojstra in poveljnika orožniškega oddelka v Celju

je nam došlo od vseh strani toliko odkritosrčnega sožalja na bridki izgubi, da si štejemo v dolžnost, izreči tem potom svojo najglobokejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo prečastiti duhovščini, zastopnikom vojaških in civilnih oblastnij ter deželne uprave kakor tudi vsem ljubim prijateljem in znancem za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu, za mnoge krasne vence in za mnogoštevilne izraze sočutja, ki so nam bili v veliko uteho.

Ker nam ni mogoče, zahvaliti se vsakemu osebno, dovoljeno naj nam bo, izreči svojo najiskrenejšo zahvalo tem potom.

Rodbina pl. Detelova in rodbina Prossinaggova.

Dež. lekarna pri „Mariji Pomagaj“

M. LEUSTEK

Ljubljana, Resljeva cesta 1

zraven cesarja Franc Jožefa jub. mostu

priporoča ob sedanjem času za jemanje najbolj pripravno, pristno, čisto in sveže

Dorševo med. ribje olje ugod. okusa, lahko prebavljivo. Mala steklenica 1 K, večja 2 K.

Tanno-chinin tinktura za lase, ki okrepcuje lasišče in preprečuje izpadanje las. Cena steklenici z rabilnim navodom 1 K.

Slovita Melusine ustna in zobna voda deluje proti zobobolu in gnjilobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. — Steklenica 1 K. 3499

Zaloga vseh preizkušenih domačih zdravil, katera se priporočajo po raznih časopisih in cenikih. Med. Cognaca, Malaga, ruma itd. razpošilja po pošti vsak dan dvakrat.

Štev. 3458

o. šol. sv.

Šolska zgradba.

Za zgradbo novega šolskega poslopja v St. Mihelu pri Hrenovicah, politični okraj Postojna na 16.645 K 86 v. proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene vsa dela obsegajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predlože

do 13. aprila t. l. ob 11. uri dopoldne

pri podpisnem c. kr. okrajnem šolskem svetu.

Ponudbe, katere morajo biti kolekovane s kolekom za eno krono, doposlati je zapečatene z nadpisom:

„Ponudba za prevzetje gradbe novega šolskega poslopja v St. Mihelu“

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbene pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbenih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

C. kr. okrajni šolski svet si izrecno pridržuje pravico izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo. —

Načrti, proračun in stavbeni pogoji so na vpogled pri c. kr. okrajnem glavarstvu — stavbenem oddelku — med navadnimi uradnimi urami.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni

dne 24. marca 1910.

910

Naznanilo in zahvala.

Ivan Smerkolj naznanja v svojem imenu, v imenu svojih otrok Ivana, Egidija, Slavkota, Anice, Bertolda in Pavelčka ter matere Marjete vdove Petelinkar in bratov Franca in Matevža Petelinkar vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prebridko vest, da je dne 27. marca t. l. po dolgotrajni mučni bolezni v starosti 33 let, previdena s tolažili sv. vere, mirno in udano preminula naša iskreno ljubljena soproga, oziroma mati, hči in sestra, gospa

Ana Smerkolj roj. Petelinkar.

Zemski ostanki nepozabne pokojnice izročili so se danes k večnemu počitku materi zenlji na Brdsko pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v domači cerkvi.

Bodi ji ohranjen blag spomin!

Obenem izrekam najsrčnejšo zahvalo č. gg. duhovnikom za zadnja tolažila, za vsestranske izraze sožalja ob bolezni in smrti predrage soproge in matere, vsem tukajšnjim c. kr. gg. uradnikom, požarni brambi kakor tudi pevskemu društvu »Zarja« za ganljivo petje in vsem posameznikom, ki so pokojnico spremili k večni poti in ji izkazali zadnjo čast.

V Lukovici, dne 29. marca 1910.

Znanost in umetnost.

* **»Novi akordi«**, zbornik za vokalno in instrumentalno glasbo, je jel z novim letom prinašati prilogo kritično-poučne vsebine. Ta edini slovenski zbornik za posvetno glasbo, urejevan od dr. Gojmir Kreka, nameščenega pri najvišjem sodišču na Dunaju, je v teh letih, kar izhaja, prinesel že toliko originalnih slov. skladb, da zasluži vsestranske pozornosti in podpore. Ne rečemo, da nam je vse všeč, kar prinese, je dostikrat dobiti tudi plevela notri, modernega in ne modernega, ali veliko je tudi dobrega vmes. Kar je za nas zanimivo (ne pišemo kritike), je dejstvo, da dobé tu naši skladatelji priliko objavljati svoje produkte in zbog tega zaslužijo »Novi akordi« simpatije. Samo to se nam čudno zdi, da srečavamo malodane venomer ista imena skladateljev. Ali je produkcija s strani drugih tako majhna, ali tako slaba, ali gospod urednik tako strog? Na protekcijo pri tako resnem možu kot je dr. G. Krek, niti ne mislimo. Morda bo tako prijazen in nam to pojasni. Interesantno bi bilo zvedeti, kako stojimo v tem pogledu. Odkrito povemo, da se bomo odslej intenzivneje pečali z našo glasbo, posvetili svojo pozornost tudi vsaki številki »Novih akordov« ter na ta način izpopolnili akcijo, započeto s preoznavanjem »Ljubljanec«. Našim izobraževalnim in pevskim društvom priporočamo »Nove akorde«. V prilogi bodo našli marsikaj zanimanja vrednega, med skladbami pa dostikrat zbere, ki jih je brez posebnih težav mogoče izvajati. Kritično razpravo o pomenu in koristi »Novih akordov« pa si pridržimo za posebno priliko.

* **Jugoslovanska Enciklopedija in »Matica Slovenska«**. Kakor je gotovo znano iz časniških poročil, je sprožila »Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti« v Zagrebu misel o jugoslovanski enciklopediji ter je v to svrhu stopila v zvezo z bratsko »Srpsko Akademijo v Beogradu« in z »Matico Slovensko« v Ljubljani. Za sedaj se usojam, Vas opozarjati na sledeče: 1. Jugoslovanska enciklopedija naj obsega sedanjost znanosti o južnem Slovanstvu, o ostalih balkanskih narodih naj obsega samo to, kar je potrebno, kadar se piše o južnem Slovanstvu. 2. Jugoslovanska enciklopedija obsega: geografijo, politično, cerkveno, kulturno in literarno zgodovino, etnografijo, jezik in narečja, arheologijo, folkloro, biografijo odličnih mož južnega Slovanstva do dandanes. Pravo in prirodne znanosti obsega samo toliko, kolikor se specijelno tičejo južnega Slovanstva in njegovih zemelj. Vsaka stroka ima po pregleden članek poleg specijelnih. 3. Prvo pripravljeno delo za enciklopedijo je sestavljanje abecede za vse stroke, o katerih pridejo članki v enciklopedijo. (Toda če se že izdelujejo take abecede, ne bo odveč, ako gg. alfabetarji že naprej pri vsaki besedi abecede pripišejo kaj kot navodilo za pisatelje, n. pr. literaturo predmeta itd.) Alfabetar vsake stroke naj vsako ime ali predmet napiše na poseben listič. Ko se dovrši vsa stroka, se natisne njen alfabet ter se tako natisnjen pošlje vsem strokovnjakom, da ga pregledajo in eventualno popolnijo. Potem se sestanejo vsi strokovnjaki na dogovor in odrede 1. kdo bo kaj izdelal, 2. koliko prostora se dá poedinim člankom. Nato se dogovorno odredi redakcija Enciklopedije. Prva naloga je torej sedaj, sestaviti abecedo pojmov oziroma besed, ki naj bi se obdelale za članke v Enciklopediji. »Znanstveni odsek« »Matic Slovenske« je v svoji seji z dne 2. marca t. l. izkušal razdeliti to delo po navedenih strokah.

* **Guy de Maupassant: Novele**. Prevel Pastuškin. Tiskala in založila »Goriška tiskarna«, A. Gabršček. Cena 3 K, po pošti 3 K 20 vin. — Pastuškinova zbirka šteje 23 novel Maupassanta. — Knjiga se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Po svetu.

Poroka na bolniški postelji. Iz Dunaja se poroča o ganljivem prizoru, ki se je zgodil v splošni bolnici. Ponesrečenemu železn. sprevodniku Alojziju Schuch se je zadnje dni stanje zelo poslabšalo, tako da je izrekel željo, naj se ga poroči z njegovo nevesto. Bolniku se je ustreglo, storili so se potrebni koraki in na bolniški postelji ga je poročil p. Janez Sterbak z njegovo nevesto, neko šiviljo Matildo Opeka. Ostali bolniki klinike so darovali novoporočenčema cvetlice.

Statistika ljudske sodbe v ameriških Združenih državah. V minulemu letu so v Združenih državah linčali 78 oseb, večinoma zamorce. L. 1908. je množica linčala 100 oseb na ozemlju »Unije«.

L. 1907. je bilo linčanih 63, l. 1906. pa 72 oseb.

Strašna eksplozija. Iz Čikage poročajo: V četrtem nadstropju neke trgovske hiše je eksplodiral bencin. Nastali požar je uničil celo poslopje. 15 ljudi je izgubilo življenje, a mnogo jih je težko ranjenih. Neka deklica, ki je skočila iz tretjega nadstropja na cesto, se je težko poškodovala in je umrla v bolnišnici.

Draginja v Ameriki. Iz Amerike prihajajo vesti, da nastaja tam vedno večja draginja. Vzrok tej draginji so veliki trusti. Milijarderji se združujejo, dobivajo vsa industrijalna in trgovska podjetja v svoje roke ter povišajo cene, kakor se njim ljubi. Tako je preprečena vsaka solidna konkurenca. Potrebščine za življenje so se pomnožile tako, da delavska družina s štirimi ali petimi osebami mora najskromnejše živeti, ako se hoče preživeti s 3600 K na leto. Statistika dokazuje, da so morale mnoge delavske družine, ki nima jo več kot dva do tri tisoč kron dohodkov na leto, prositi za ubožno podporo. Za one življenjske potrebščine, za katere se je navadno plačalo 14 K, plača se danes 20 K.

Prebivalstvo velikih mest nekdanj in sedaj. V začetku prošlega stoletja ni bilo v Evropi več kot 20 mest, ki so imela okoli 100.000 prebivalcev, danes je takih mest nad 160. London je imel leta 1861. milijon prebivalcev, danes je število njegovih prebivalcev narastlo nad sedem milijonov. Število prebivalstva v Parizu se je dvignilo v teku prejšnjega stoletja od pol milijona na tri milijone, v Bruslju od 66.000 na 623 tisoč, v Berlinu od 172.000 na 2.500.000, na Dunaju od 231.000 na dva milijona, v Madridu od 100.000 na pol milijona. Te številke izgledajo še bolj neobičajne, če jih primerjamo s številom prebivalstva glavnih mest v starem veku. Tako je imel Rim za vladarja cesarja Avgusta — v času Kristusovega rojstva — nad milijon duš, Kartagina tri stoletja pred tem 700.000 in Aleksandrija 700.000. V srednjem veku imelo je mesto Milan za časa kralja Filipa Lepega 200.000, kakor tudi Pariz. London pa je imel leta 1377. samo 30.000 ljudi.

Ideali angleških šolskih otrok. Zanimiv vpogled v čustvovanje mlade angleške generacije podaja neka anketa, v kateri je bilo glavno vprašanje: »Kateri poklic je najlepši, kaj hočeš postati?« Skoro vsi angl. odgovori mladih dečkov izražajo močno razvit narodni ponos, skoro vsi dečki hočejo postati slavni možje. Eden izmed dečkov je odgovoril, da bi rad postal mornar na angleškem brodomu, da bi branil domovino na morju, ako bi ji pretila nevarnost od Nemcev. Dejal je, da bi polovil vse nemške podmorske čolne in potem naredil mir med obema državama. Nekdo drug je odgovoril, da bi rad prepotoval vse dežele, da bi videl, če so toliko vredne kot angleška domovina. Zopet nek drug dečko bi rad postal inženir, da bi ustvaril in iznašel kaj velikega.

Rusija za narodno prosveto. Preteklo leto je ruska država izdala za narodno prosveto 14 milijonov rubljev več kot prejšnje leto. Vsako leto, odkar je uvedena duma, se dovoljuje v ta namen večje vsote. Leta 1903 se je porabilo za narodno prosveto 70.000 rubljev, a preteklo leto se je porabilo 125 milijonov rubljev. Rusija v tem oziru skoro dosega Francosko, ki porabi 7 odstotkov svojega budžeta za prosveto, a Rusija šest in pol odstotka.

Tolstojeva dela prevedena v arabski jezik. Arabci so se že pred nekoliko časom seznanili z nekaterimi Tolstojevimi deli. Tolstojeva ime je zelo dobro poznano v Egiptu in na Turškem. Vendar so bili prevodi redki. Sedaj je v Kairi izšel lep, umetniški prevod mnogih Tolstojevih del, kot n. pr. »Moč teme«, »Vojna in mir«, »Ana Karenina« itd. — Razen Tolstoj je zelo popularen Gorkij. Njegova »Mat« je doživela sedem izdaj. Tudi Čehova so pričeli prevajati.

Za avgust se odda na dobrem prometnem prostoru v Ljubljani prostoren

prodajalniški lokal

z malo sobico in kuhinjo, ki se porabita tudi lahko za skladišča. — Več pove iz prijaznosti upravnistvo »Slovenca«. 796 3—1

Gospodarsko društvo

Bermu, pošta Pazin, (Istra), posreduje brezplačno pri prodaji svojih udov. Cena je nizka. Vino je bele, rudeče in črne boje; kakovost izborna. (2983 1)

Št. 205/pr.

862 3—1

Razpis.

Pri deželnem knjigovodstvu je oddati sledeče službe:

1. eno mesto računskega uradnika VI. plačilnega razreda.
2. dve mesti računskih uradnikov VII. plačilnega razreda
3. eventualno dve mesti VIII. plačilnega razreda.
4. eventualno dve ali tri mesta računskih praktikantov z adjutum po 1.200 K na leto.

Prosilci za službe pod 1, 2 in 3 morajo dokazati, da so dovršili kako srednjo šolo z zrelostnim izpitom ali pa da so poleg dovršenih nižjih razredov srednje šole absolvirali kako trgovsko šolo, dalje, da so prebili izpit iz državnega računostvja, ter da so že več let službovali pri kakem računarstvu.

Ravno tako predizobrazbo morajo dokazati prosici za mesta praktikantov, izvzet je le izpit iz državnega računostvja.

Tozadevne prošnje, katerim je priložiti krstni in domovinski list, šolska in druga spričevala ter dokazila o znanju obeh deželnih jezikov in v katerih mora biti navedeno kako je prosilec zadostil vojaški dolžnosti, naj se predlože

do 30. aprila 1910

podpisanemu deželnemu odboru.

Onim prosilcem, ki so že vložili prošnjo za kako službo pri deželnem knjigovodstvu pred tem razpisom, ni treba ponoviti prošnje, če o svoji prošnji še niso dobili rešitve.

Deželni odbor kranjski

v Ljubljani, dne 25. marca 1910.

Vsled opustitve svoje tovarne za kavine primesi na Gilncah (15 minut pešpota iz Ljubljane)

oddam v najem obsežne tovarniške prostore

In event. nekaj vodne sile pod zelo ugodnimi pogoji. 476 1 Ivan Jelačin, Ljubljana.

Št. 5937.

859 3—1

Razpis.

Za preložitve okrajne ceste med Smednikom in Zalokami v cestnem okraju Krško na 34.000 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna ali napovedbo pavšala naj se predlože

do 18. aprila t. l. ob 12. uri opoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečatene z nadpisom:

Ponudba za prevzetje cestne preložitve Smednik-Zaloke.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razen tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbe, cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled pri deželnem stavbnem uradu.

Od deželnega odbora kranjskega.

Ljubljana, dne 23. marca 1910.

Lepa prilika!

Naprodaj je eno najlepših posestev (letovišče) v ljubljanski okolici,

obstoječe iz 30 oralov njiv, travnikov in gozda.

Lepa enonadstropna gosposka hiša s 5 parketiranimi sobami v I. nadstropju. V pritličju lepi gostilniški prostori z dobroznano gostilno, pred hišo lep senčnat vrt, nadalje sadni vrt in vrt za zelenjavo.

Novo moderno gospodarsko poslopje.

Dobrodoča vinska trgovina s krasnimi kletmi.

Vpeljana zaloga piva z novimi ameriškimi ledenicami.

Hiša in vrt imata acetilensko razsvetljavo.

Posestvo je pripravno tudi za mlekarstvo, ker je blizu mesta Ljubljane.

Vprašanja glede kraja, cene in drugih pogojev naj se blagovolijo naslavljati:

Ljubljana, poštni predal 101.

856 (2—1)

Posredovalci izključeni.

Izvršuje vse
: bančne :
: posle. :

J. C. Mayer, Ljubljana, Stritarjeve ulice.
Banka in menjalnica.
Manufakturna trgovina na debelo in drobno.

: Zaloga :
vseh vrst sukna,
platna ter manu-
fakturnega blaga.
3027

Proda se **posestvo**

z lepimi travniki, njivami, gozdom in vino-
gradom blizu trga. Cena 14.000 K; ostane tudi
lahko nekaj na obroke. Vpraša naj se pri
g. Rathey-u, gostilničarju v
Rajhenburgu.

V najem se da ali pa proda stara,
dobro vpeljana

TRGOVINA

(špecerije in dež. pridelkov) v večjem mestu
Gorenjske ter najbolj prometnem prostoru pod
ugodnimi pogoji. Pisma je nasloviti pod šifro
„Veletrgovina“ na upravo „Slovenca“ 889

N. F. Schaffer

nadzornik c. kr. državne
železnice v Beljaku prosi,
da se mu določi 11 ška-
telj tako izbornu učinku-
jočih 3281

Salmijakovih pastil

(kafelj lajšajočih, slez razkrajajočih)

lekarja Piccoli v Ljub-
ljani, c. in kr. dvornega
založnika, papeževega
dvornega založnika. Ena
skatljica 20 vin., 11 ška-
telj 2 kroni. Naročila po
povzetju.

Pomočnika

za izdelovanje cerkvenega orodja in

Učenca sprejme takoj

Anton Peterlin, pasar, zlatar in srebrar v Hamniku, Gorenjsko.

Hiša z malim vrtom in gospodar-
skim poslopjem poleg ceste,
blizu župne cerkve se proda
Pojasnica daje Karol Lavrič
v Žužemberku. 747 1

Proda se poceni 824 4-1

hiša v Tržiču

šte. 107, travnik, parcela šte. 432.

Več se poišče pri g. Josipu Fusu,
stavbeniku v Kranju.

Proda se radi boleznijo zelo lepo

posestvo na Štajerskem

z gostilno in trgovino tik župnijske cer-
kve na okrajni cesti, trideset ure od želez-
niške postaje. - Dogovori pod „S. K.“ na
upravnishvo „Slovenca“. 815 6-1

: Za slabokrone in prebolele :

je zdravniško priporočano
črno dalmatinsko vino „**KUČ**“

najbolje sredstvo.

BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

Med. dr. Josip Pogačnik

ordinira kot specialist za očesne, ušesne, nosne in
vratne bolezni v katerih strokah se je po doseženem dok-
toratu in po službovanju kot sekundarij v ljublj. dež. bol-
nici izobraževal štiri leta na raznih vseučiliščih pri naj-
boljših strokovnjakih; postal je mejtem prvi asistent na
otolaringologični vseučilišni kliniki.

Ordinira od 11. do 12. ure dopoldne in od 2. do 3. ure po-
poldne. Ob nedeljah in praznikih event. od 8. do 9. ure dop.

== Cigaletove ulice št. 3 (trg pred sodnišo). ==

851

Modna in športna trgovina
Pavel Magdič
Ljubljana, nasproti glavne pošte

Priporoča izdelane bluze, spodnja krila
in vse moderne nakitne predmete po zelo
ugodnih in brezkonkurenčnih cenah

Ogromna izbira damskih in
otroških slamnikov in čepic

V oddelku za gospode:

vedno samo najnovejši klobuki, čepice, te-
lovniki, srajce, kravate, palice, dežniki,
rokavice in vsi modni predmeti. Za šport:
vse potrebščine za turiste, kolesarje, lovce,
--- teniš, „Orle“ in „Sokole“ ---

Narodne zastave,
znaki, fra-
kovi, i. t. d.

708 20-1

Mlad gostilničar

želi vzeti gostilno na račun ali v najem,
če je treba takoj; zmožen je tudi voditi godbo
in petje. Ponudbe na upravo tega lista pod
»Spreten gostilničar, M. L. S.« 816 5-1

Gasilna društva pozor!!

Lep močan voz
za moštvo

798

proda po jako ugodni ceni

županstvo v Boh. Bistrici.

Išče se
899 2-1
blagajničarka
v kavarno „Austrija“.

POSTELJNO VLAGO

Odstranitev takoj. Starost in spol se naznani.
Pojasnica zastoj. Zavod „Aesculap“, Regens-
burg, Bavarsko. 28 30-1

Odvetniška pisarna
dr. Frana Brnčiča in dr. Mateja
Pretnerja v Trstu via Nuova 13/II
sprejme izurjenega 873 3-1

stenografa
veščega slovensko-nemške stenogra-
fije. Strojepisci imajo prednost.

Pristno brnsko blago

za pomladansko in poletno sezono 1910.

Kupon
3-10 metr. dolg,
za kompletno
moško obleko
suknjo, hlače, telov-
nik zadostno, stane le
1 kupon 7 kron
1 kupon 10 kron
1 kupon 12 kron
1 kupon 15 kron
1 kupon 17 kron
1 kupon 18 kron
1 kupon 20 kron
Kupon za črno salonsko obleko K 20-., kakor
tudi blago za površnike, turistične obleke, svileni
kamgarni itd., pošilja po tovarniški ceni kot realna
in solidna, dobroznana

zaloga tovarniškega sukna
Siegel-Imhof v Brnu

Vzorci zastoj in franko.

Vsled direktnega naročila blaga pri tvrdki Siegel-
Imhof iz tovarne imajo zasebniki mnogo pred-
nosti. Vsled velikega blagovnega prometa vedno
največja izbira povsem svežega blaga. Stalne,
najnižje cene. Tudi najmanjša naročila se izvrše
najskrbneje, natančno po vzorcu. 440

Vzorci na razpolago!

NOVOSTI MANUFAKTURNEGA BLAGA 1910!

Vzorci pošiljava franko!

LENASI & GERKMAN

Ljubljana, Stritarjeva ulica 4.

Sukno, kamgarn, damsko blago, delen, batist, zefir, kreton, platno, šifon, gradl, garniture, preproge, zavese, odeje, pleti, šerpe, rute v veliki izbiri.

SOLIDNE CENE.

351

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. - Izdajanje čekov, nakaznic in
KREDITNIH PISEM

za vse tujne in domače mesta tu- in inozemstva.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Zitnik.

C. KR. PRIV. MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA
MERCUR OSREDNJA MENJALNICA:
DUNAJ I., WOLLZEILE 1.

Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipo, Brno, Krakov, Lilomerice, Moravski Zumberg, Mödling, Novi
Jičin, Pízon, Praha, Graeben, in Praha, Mala sira, Liberec, Dunajsko Novomesto, ...

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

NAKUP IN PRODAJA

vseh vrst rent, obilgacij, državnih papirjev,
akcij, prioritet, zastavnih, srečk i. t. d., i. t. d.

Zavarovanje proti izgubi pri zbiranju srečk in vredn. papirjev
Prospekte in cenike premij zastoj in franko.

Odgovorni urednik: Ivan Stefe.